

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Investigación e Innovación en Educación Musical	Código	652534017	
Titulación	Mestrado Universitario en Investigación e Innovación en Didácticas Específicas para Educación Infantil e Primaria			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	ComposiciónDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es	
Profesorado	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese afondar na necesidade de investigar e innovar na didáctica da música. Para elo analizaránse os principios básicos e as perspectivas actuais da investigación e a innovación en Educación Musical.			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos Non hai modificacións.</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen. Manteránse todas as metodoloxías, desenvolvéndose a través do Teams.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican. Non é preciso modificar ningunha metodoloxía.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado. En caso de situacións de alarma, atenderase ao alumnado en horario de titorías, e noutros horarios, tanto a través do correo electrónico como da plataforma TEAMS.</p> <p>4. Modificacións na avaliación. Non hai modificacións, xa que está prevista unha avaliación continua. A correspondente presentación do traballo final farase de forma virtual.</p> <p>*Observacións de avaliación: Non hai</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía. Non hai modificacións</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A6	E6 - Establecer os descritores xerais que caracterizan unha investigación: seleccionar, elaborar, tratar e interpretar os datos, e presentar os resultados de acordo cos propósitos da investigación.
A7	E7 - Capacidade de aplicar coñecementos teóricos relativos ás Didácticas Específicas, tanto á investigación como á innovación e a avaliación.
A8	E8 - Ser capaz de defender e argumentar de forma oral e escrita o traballo de investigación e/ou innovación realizado, utilizando no seu caso recursos audiovisuais de apoio.
A10	E10 - Coñecer os fundamentos teóricos que sustentan a investigación e innovación no ámbito das Didácticas Específicas.
A12	E12 - Identificar as principais liñas de investigación e innovación e a súa evolución nas Didácticas Específicas.

A15	E15 - Identificar criterios de calidade e control tanto na investigación como na práctica docente, fomentando o espírito crítico, reflexivo e innovador.
A16	E16 - Deseñar, xustificar, organizar e avaliar propostas para a investigación e a innovación no ámbito das Didácticas Específicas.
B1	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B2	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B4	CB9 - Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B6	G1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
B8	G3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
B12	G7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
B13	G8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C5	T5 - Capacidade de organización e planificación en ámbitos educativos disciplinares e interdisciplinares.
C6	T6 - Capacidade de innovar (creatividade) dentro de contextos educativos escolares e non escolares.
C10	T10 - Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica docente.
C11	T11 - Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	AM	BM	CM
Coñecer as principais metodoloxías, instrumentos e técnicas de investigación e innovación en didáctica da Educación Musical.	AM6 AM10 AM12 AM15	BM1 BM8	CM10
Aplicar críticamente propostas interdisciplinares de innovación e investigación ao contexto educativo na Área de Educación Musical.	AM7 AM8	BM2 BM12 BM13	CM5 CM11
Valorar a importancia da innovación e a investigación como estratexias para mellorar a calidade educativa na Área de Educación Musical.	AM16	BM4 BM6	CM6
Manexar e analizar bibliografía especializada e fontes documentais virtuais que permitan investigar e profundizar na educación musical nas etapas de Infantil e Primaria.	AM6 AM10	BM1 BM2	CM5 CM6 CM10 CM11

Contidos

Temas	Subtemas
Principios básicos da Investigación e a Innovación en Educación Musical.	Principios básicos da Investigación e a Innovación en Educación Musical.
Perspectivas actuais na investigación en educación musical.	Perspectivas actuais na investigación en educación musical.
Análise dos métodos pedagóxicos musicais xurdidos no século XX, a súa vixencia na realidade educativa actual e as súas posibles adaptacións.	Análise dos métodos pedagóxicos musicais xurdidos no século XX, a súa vixencia na realidade educativa actual e as súas posibles adaptacións.
Investigación e Innovación na aprendizaxe musical nas aulas de Educación Infantil e Primaria.	Investigación e Innovación na aprendizaxe musical nas aulas de Educación Infantil e Primaria.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A10 A12 B1 C10 C11	6	4	10
Investigación (Proxecto de investigación)	A6 A7 A10 A15 A16 B2 C5	7	14	21
Aprendizaxe colaborativa	A6 A7	5	20	25
Presentación oral	A8 B4 B6 B8	1	11	12
Actividades iniciais	B12 B13 C6	2	2	4
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón o emprego de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para o análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulrlo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicación, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquer proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren acadar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos coñecementos previos do alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulrlo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Investigación (Proxecto de investigación)	A6 A7 A10 A15 A16 B2 C5	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulrlo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.	60
Aprendizaxe colaborativa	A6 A7	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicación, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.	20
Presentación oral	A8 B4 B6 B8	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.	20

Observacións avaliación

Para aprobar a asignatura é necesario aprobar cada un dos apartados anteriores. No caso contrario non se fai media. A asistencia ás clases presenciais é obrigatoria. O alumnado, individualmente ou en pequeno grupo (como máximo 2/3 alumnos/as) entregará, unha vez rematadas as clases presenciais, o traballo realizado.

Se o estudante non chega a unha asistencia do 80% das clases presenciais; deberá ser avaliado, ademáis de polo mesmo que todo o alumnado, por unha proba individual. Neste caso, os ítems da avaliación e o traballo terán unha ponderación do 50%, esixíndose en cada unha delas unha nota igual ou superior a 5 sobre 10. Como consideración xeral, terase especialmente en conta, tanto nos exámes como nos traballos, as deficiencias ortográficas de puntuación e acentuación, así como unha redacción inconexa ou inadecuada, deficiente presentación, excesivo número de tachaduras, etc. Todo elo suporá a redución de puntos sobre a nota obtida. En caso de que a/o profesor detecte plaxio nalgún traballo, suporá un 0 na cualificación. No caso de reiteración, darase traslado á Comisión Académica para a toma de medidas oportunas. Farase especial fincapé no cuidado do medio ambiente en pro dunha educación e sociedade sostible. Os traballos serán enviados exclusivamente telemáticamente, e de non ser posible, nos documentos impresos non se empregarán plásticos, elixirase a impresión a dobre cara, e papel reciclado, evitando imprimir borradores. Débese facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Para elo, sempre que sexa posible na elaboración dos traballos empregarase material de reciclaxe e evitarase o emprego de materiais de plástico na entrega dos mesmos.

Fontes de información

<p>Bibliografía básica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Abreu, D. y Moura, M. (2014). Construção de instrumentos teórico-metodológicos para captar a formação de professores. Educação e pesquisa. . Educação e pesquisa. 40 (2), 401-414. - Alonso-Jartín, R y Chao Fernández, R. (2018). Creatividad en el aprendizaje instrumental: lenguaje metafórico, velocidad del procesamiento cognitivo y cinestesia. Creatividad y sociedad (28) 7-30. - Arriaga, C.; Cabedo, A.; Díaz, M y Riaño, M.E. (2014). Práctica reflexiva e innovación educativa. Un estudio sobre el patrimonio musical en la formación docente. En Investigaciones en el contexto universitario actual. Orense: Educación editora - Bernabé, Mª del M. (2012). Importancia de la música como medio de comunicación intercultural en el proceso educativo. Teoría de la educación. Revista interuniversitaria, 24 (2), 107-127. - Bonil, J.; Calafell, G.; Orellana, L.; Espinet, M.y Pujol, R.M. (2004). El diálogo disciplinar, un camino necesario para avanzar hacia la complejidad.. Investigación en la Escuela, 53, 83-97 - Campbell, D. (1998). El efecto Mozart. Barcelona: Ediciones Urano S.A - Chao-Fernández, R. (2018). La incidencia de la formación musical en el cerebro. I Congreso Mundial de Educación, Innovación e Investigación Investigativa. Educa 2018 - Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y López-Pena, V. (2015). Beneficios de la música en conductas disruptivas en la adolescencia. . Revista Electrónica Actualidades Investigativas en Educación. 15(3),1-24. - Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y López-Pena, V. (2015). La formación musical del profesorado especialista en los CEIP gallegos. Revista Portuguesa de Educação, 28 (2), 111-131. - Campbell, D. (2000). El Efecto Mozart para niños. . Barcelona: Ediciones Urano S.A - Díaz, M. (2012). Investigamos, luego avanzamos. . Revisa Electrónica d´Investigació Educativa y Socioeducativa, nº 2, 68-76. - Díaz, M. (2012). Aulas del siglo XXI: retos educativos. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deportes - Díaz, M. y Giraldez, A. (2013). Investigación cualitativa en educación musical . Barcelona: Graó. - Elliot, J. (1990). La investigación ? acción en educación.. Madrid: Morata. - Fernández-Carrión, M. (2011). Música y matemáticas: conexiones curriculares para un mayor éxito educativo. . http://recursostic.educacion.es/artes/ - Fonseca Mora, C. y Toscano Fuentes, C. M. (2012). La música como herramienta facilitadora del aprendizaje del inglés como lengua extranjera.. Teoría de la Educación. Revista Interuniversitaria, 24 (2), 197-213 - Gardner, H. (1998). Inteligencias Múltiples. . Barcelona: Paidós - Goleman, D. (1996). Inteligencia Emocional. . Barcelona: Kairós. - Goleman, D. (1999). La práctica de la Inteligencia Emocional. . Barcelona: Kairós. - Goleman, D. (2003). Emociones destructivas. Cómo entenderlas y superarlas. . Barcelona: Kairós. - Hemsy de Gaínza, V. (2002). Pedagogía musical: dos décadas de pensamiento y acción educativa. Buenos Aire: Lumen - Imbernón, F. (2012). La investigación sobre y con el profesorado. La repercusión en la formación del profesorado, ¿cómo se investiga? . Revista Electrónica de Investigación Educativa, 14(2), 1-9. - Levitin, D. (). Tu cerebro y la Música.. Barcelona: RBA. - Liern, V. y Queralta, T. (2008). Música y Matemáticas: la armonía de los números. . Badajoz: FESPM - Pérez Adalguer,S.y Leganés Lavall, S. (2012). La música como herramienta interdisciplinar. Un análisis cuantitativo en el aula de lengua extranjera de primaria.. Revista de Investigación en Educación, 10, 127-143. - Swanwick, K. (1997). Música, pensamiento y educación.. Madrid: Morata. - Willens, E. (1981). El valor humano de la educación musical. . Barcelona: Paidós. <p>Esta bibliografía poderá ampliarse no trascurso da materia.</p>
<p>Bibliografía complementaria</p>	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase que os envíos dos traballos sexa telemáticamente e se non fose posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debéese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Evitaráse a discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas. Usarase linguaxe non sexista

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías